

IN MEMORIAM

FERDO HAUPTMANN

(1919—1987)

U 69. godini života umro je u Grazu (26. listopada 1987) istaknuti jugoslavenski i austrijski historičar i arhivist Ferdo Hauptmann, umirovljeni profesor povijesti Jugoistočne Evrope Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Grazu.

Rodio se 11. V 1919. god. u Fürstenfeldu u Štajerskoj, Austrija, gdje mu je otac Ljudmil bio profesor povijesti na tamošnjoj gimnaziji, od 1920. i profesor novoosnovanog Filozofskog fakulteta u Ljubljani, odnosno od 1926. u Zagrebu. Ovdje Ferdo završava pučku školu, klasičnu gimnaziju (1937) i studij povijesti (1941). Od 1942. do 1945. radi u Štajerskom državnom arhivu u Grazu i na tamošnjem Filozofskom fakultetu doktorira 1944. s tezom: *Austro-Ugarska i Srbija poslije Berlinskog kongresa (1878—1881)*.

Nakon oslobođenja vraća se u ljeto 1945. u Zagreb i radi kao asistent-pripravnik kod Konzervatorskog zavoda. Uskoro odlazi po zadatku u Istru i Rijeku i u tim novooslobođenim krajevima radi na osnivanju arhivske službe u Puli i Rijeci i razgraničenju s Italijom (1946). Od tada do 1953. radi kao arhivist Državnog arhiva u Zagrebu (danas Arhiv Hrvatske) i ističe se posebno u poslovima restitucije dokumenata koje je još Khuen Hedérváry u 19. st. prenio u Mađarsku. Plod njegova rada u Primorju i Istri je pregled povijesti Rijeke.

Od 1953. do 1970. god. je profesor opće povijesti novog vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu gdje je odgojio brojne vrsne historičare, arhiviste, znanstvene radnike i sveučilišne profesore. Tu je objavio više radova o političkim, vjerskim i gospodarskim odnosima u Bosni i Hercegovini potkraj 19. i u početku 20. stoljeća.

Posljednjih 7 godina života proveo je u Grazu, glavnom gradu Štajerske, gdje je kao redovni profesor povijesti Jugoistočne Evrope bio i utemeljitelj istoimenog Instituta za ove zemlje i njegov dugogodišnji predstojnik. Pokrenuo je zapaženu izdavačku djelatnost i uspostavio čvrstu suradnju sa sarajevskim, zagrebačkim, ljubljanskim i zadarskim filozofskim fakultetima, institutima i arhivima i ishodio brojne stipendije našim povjesničarima u Grazu i Beču, a dao je prevesti i nekoliko knjiga naših historičara na njemački jezik.

Njegovom zaslugom se Štajerska uključila u Međunarodni kulturno-povijesni simpozij »Mogersdorf« i 1982, odnosno 1987. bila uspješan organizator toga skupa u Grazu.

Napisao je brojne članke i rasprave, a najvažnije su mu knjige: *Rijeka od rimske Tarsatike do hrvatsko-ugarske nagodbe*, Zagreb 1946; *Borba Muslimana Bosne i Hercegovine za vjersku i vakufsko-mearifsku autonomiju*, Sarajevo 1967; *Erzherzog Johann als Vermittler zwischen Kroatien und Ungarn im Jahre 1848*, Graz 1972; *Jelačić's Kriegszug nach Ungarn 1848*.

I. i II, Graz 1975; i *Die osterreichisch-ungarische Herrschaft in Bosnien und der Herzegovina 1878 — 1918*, Graz 1983.

Ovu posljednju knjigu pisao je za *Historiju naroda Bosne i Hercegovine IV*, ali je najprije objavio na njemačkom i dobio za nju visoku austrijsku državnu nagradu. Bio je član brojnih međunarodnih redakcija, skupova, društava i Austrijske akademije znanosti i umjetnosti.

Dragutin Pavličević